

La consonància cultural contribueix al benestar psicològic. Un estudi a l'Amazònia Boliviana

05/2010 - Antropologia.

En les últimes dècades diversos investigadors han suggerit que hi ha una relació directa entre la salut d'una persona i com d'identificada se sent amb el model cultural vigent. Específicament, el grau en el qual el comportament d'una persona s'apropa a l'estil de vida predominant -conegut com a consonància cultural- sembla tenir conseqüències en la seva salut física i mental. Les persones amb un estil de vida allunyat de les expectatives culturals vigents de com s'ha de viure, es veuen estressades al no poder assolir aquesta forma de vida, culturalment sancionada. A llarg termini, aquest estrès afecta la seva salut física i mental.

En aquest estudi analitzem dades d'un projecte longitudinal (2002-2006) portat a terme entre 791 adults Tsimane', una societat de caçadors-horticultors en l'Amazònia boliviana (Tsimane' Amazonian Panell Study, <http://www.tsimane.org/>). Específicament, vam estimar l'associació entre la consonància cultural, o com de prop està l'estil de vida d'una persona de l'estil de vida ideal de la societat, i diversos indicadors de benestar psicològic.

En concret estudiem quatre indicadors de benestar psicològic (freqüència d'emocions com tristesa, ràbia, por, i felicitat) i el consum de quatre substàncies potencialment addictives (alcohol, tabac, fulles de coca, i txitxa, una beguda de yuca fermentada consumida tradicionalment en societats amazòniques), el consum de les quals es considera un indicador d'estrès. Trobem que les persones amb una consonància cultural baixa experimentaven amb més freqüència emocions negatives, mentre que les persones amb una consonància cultural alta experimentaven amb més freqüència emocions positives. També vam trobar que la gent amb una consonància cultural baixa consumia alcohol (però no les altres substàncies) amb més freqüència, probablement perquè -a diferència de l'alcohol, el consum del qual ha estat recentment introduït en la zona- el consum de tabac, fulles de coca, i txitxa té valors culturals associats.

En conclusió, el nostre treball mostra que portar un estil de vida que s'aproxima als valors culturals localment definits i acceptats comporta major benestar psicològic.

Victoria Reyes García

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA)

"Cultural Consonance and Psychological Well-Being. Estimates Using Longitudinal Data from an Amazonian Society".
Reyes-García, Victoria; Gravlee, Clarence C.; McDade, Thomas W.; Huanca, Tomas; Leonard, William R.; Tanner, Susan.
CULTURE MEDICINE AND PSYCHIATRY, 34 (1): 186-203 MAR 2010.